

roamerických tkáčovní hodvábu a umelého hodvábu snažia sa preniknúť na všetky trhy a majú v tomto výhodu v pomerne nízkej cene.

Francúzsky priemysel pracuje v rovnakom smere. Už sú príznaky, že aj československé a rakúske tkáčovne budú sledovať tento cieľ. Konečne musí sa v dohľadnej dobe rátať aj s nežiadúcou konkurenciou japonského hodvábného a umelohodvábného priemyslu.

O výhladoch pre striž.

Za vojny sa získaly hodnotné poznatky pri spracovaní striže podľa najrôznejších spriadacích spôsobov, a to na vretenách, určitých pre spracovanie havľny, odpadovej priadze, mykanej priadze, šapu, ľanu a juty.

Dnes sa základ pre použitie striže značne rozšíril, okrem viskózovej striže máme acetátovú, alginátovú, proteinovú, nylonovú a z umelých živíc, ktoré dovoľia najrôznejšie použitie. Bude úlohou nasadiť tieto nové vlákna na základ ich technických vlastností a použiteľností pre výrobu tovaru.

Doteraz sa nedosiahla produkcia striže za vojny, ale jej oblasť sa značne rozšírila. Dnes sa používa striž pre odevné látky všetkého druhu, pre domácu bielizeň, koberce, nábytkové látky, záclony a celý rad obľúbených exportných článkov. Dá sa s určitosťou počítať s ďalším zvýšením spotreby.

Čo sa týka umelého hodvábu, výhľady vo výrobe sú značné, jednak preto, že sa ešte stále pociťuje nedostatok tohto materiálu, jednak pre možnosť použiť ho okrem textilných účelov aj pre účely technické.

REFERÁTY O KNIHÁCH

W. G. Palmer: *Valency — Classical and Modern*. 1946. Str. 242. Cambridge University Press. Cena viaz. Kčs 126.—

V posledných desaťročiach nastaly v nazeraní na chemické mocenstvo a chemické slučovanie prenikavé zmeny. Neobyčajne veľký vplyv na to mal prudký vývoj náuky o stavbe atomov, ktorý nateraz vyvrcholil vlnovou a kvantovou mechanikou a intenzívnym bádáním o složení a vlastnostiach atomového jadra. Z týchto nových hľadísk stráca chémia pomaly svoju samostatnosť a stáva sa iba problémom mechaniky subatomárnych častíc. Dôsledkom toho je, že sme stále menej odkázaní na úmerné empirické experimentovanie, ktorého úspech nie je vždy zabezpečený. A azda nie je už ďaleko doba, kedy budeme vedieť vopred teoreticky odvodiť

a vypočítat všetky chemické reakcie, ktoré si potom už iba dodatočne v chemickom laboratóriu experimentálne overíme.

Príklad takejto zmeny v nazeraní je vývoj náhľadov na chemické valencie od klasických predstáv Daltonových, Berzeliových a Kekulových až po teóriu elektrónového spinu. Túto tému v prehľadnej forme, pritom však veľmi výstižne, pretriasa vo svojej knihe profesor chémie na univerzite v Cambridge, W. G. Palmer, ktorý si všima predovšetkým podstaty veci a matematické detaily sa snaží obmedziť na minimum. Každý nový pojem však doplní podrobnými odkazmi na časopiseckú a knižnú literatúru. Po zhodnotení jednotlivých klasických i moderných metód na stanovenie chemickej štruktúry a mocnstva pristupuje autor k riešeniu valenčných problémov v jednotlivých grupách periodickej sústavy prvkov, pričom veľký dôraz kladie na stereochemiu analyzovaných slúčenín. Najobširnejšie sa však zaoberá vysvetľovaním valencií pomocou elektrónového spinu a aplikáciami tejto teórie predovšetkým na slúčeniny koordinačné a na organické látky. Kniha je zakončená tabuľkami používaných konštant, symbolov a značiek.

O veľkých hodnotách tohoto diela svedčí aj to, že od r. 1944 vyšlo už v treťom vydaní. Spolu s prácami o kryštálovej štruktúre a o užití elektronických teórií v organickej chémii je významným stupňom k získaniu uceleného pohľadu na celú oblasť teoretickej i aplikovanej chémie.

M. Zikmund.

SPOLKOVÉ ZVESTI

Pracovný sjazd SChS. Zprávu o valnom shromaždení SChS, uverejnenú v minulom čísle tohoto časopisu, treba doplniť takto: Za členov výboru SChS okrem členov uvedených v našej minulej zpráve, boli zvolení Ing. Samo Stankovianský, riaditeľ štátnej priemyselnej školy v Banskej Štiavnici, za riadneho člena a za náhradníkov: Emil Jirku, Ing. Ján Koscrinský, Peter Košťúr, Emil Oszlányi a Jozef Sulimaneč.

Potravinársku sekciu vo výbore SChS zastupujú: Gustav Fukas, Ing. František Kianička a Ing. Gustav Pokoj.

V zastúpení celulózo-papierenskej sekcie sú: Julius Bajza, Pavol Gáborík, Jozef Rácz a Ing. Ivan Slávik. Ký.